

Румяна Николова

Николай Генов

ГОЛЯМА КНИГА ЗА ИСПАНИЯ

*Благодарим за помощта на редактора на изданието
доц. Стефка Кожухарова. Тя беше наш неоценим гид
и ментор в дебрите на испанската история и култура.*

Г О Л Я М А К Н И Г А З А
ИСПАНИЯ

РУМЯНА НИКОЛОВА

НИКОЛАЙ ГЕНОВ

© Румяна Николова, Николай Генов, автори
© Тодор Манолов, дизайн и корица
© Румяна Николова, Николай Генов, снимки

© 2023 КНИГОМАНИЯ ЕООД
София

ISBN 978-619-195-370-7

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I ЗАПОЗНАВАНЕ

ЗАЩО ИСПАНИЯ?
9

ИСПАНЦИТЕ
23

ИСТОРИЯ, ПИСАНА
С КРЪВ И ЗЛАТО
41

ГЕОГРАФСКА
ХАРАКТЕРИСТИКА
99

В СПИСЪКА
НА ЮНЕСКО
115

ЧАСТ II ПО ПЪТИЩАТА НА КРАЛСТВОТО

МАДРИД – ЦЕНТЪРЪТ
НА ИМПЕРИЯТА
125

КОРИДАТА – КЪРВАВА
ДРАМА В ТРИ ДЕЙСТВИЯ
191

ТОЛЕДО – СТАРАТА
СТОЛИЦА
199

СЕГОВИЯ – ПАМЕТ
ОТ ВСИЧКИ ЕПОХИ
219

МНОГОТО ИМЕНА
НА АВИЛА
237

ВИСЯЩИТЕ КЪЩИ И
АБСТРАКЦИОНИСТИТЕ
НА КУЕНКА
253

ЗЛАТНИЯТ ГРАД
САЛАМАНКА
271

САМОРА – МУЗЕЙ
НА РОМАНСКАТА
АРХИТЕКТУРА
289

МЕРИДА – НАСЛЕДНИК
НА РИМСКАТА ЕМЕРИТА
305

КАСЕРЕС, КЪДЕТО
ВРЕМЕТО Е СПРЯЛО
317

ТРУХИЛЪО – РОДИНА
НА КОНКИСТАДОРИ
333

БАРСЕЛОНА –
КОСМОПОЛИТНА
И НАЦИОНАЛНА
351

НАЙ-ПОЧИТАНАТА
КАТАЛОНСКА СВЕТИНЯ
МОНСЕРАТ
403

ТАРАГОНА – РИМСКИЯТ
ТАРАКО
413

ЖИРОНА – МАЛКАТА
БАРСЕЛОНА
425

ТЕАТЪРЪТ МУЗЕЙ НА
ДАЛИ ВЪВ ФИГЕРЕС
441

ВАЛЕНСИЯ – ГРАДЪТ
НА СВЕТИЯ ГРААЛ
451

ФАЛЪС
480

АЛИКАНТЕ –
ПРИСТАНИЩЕТО
НА БЕЛИЯ БРЪГ
487

КАРТАХЕНА – НОВИЯТ
КАРТАГЕН
497

МАЙОРКА – 300 ДНИ
СЛЪНЦЕ В ГОДИНАТА
507

ИБИСА – РАЯТ
НА ДИСКОТЕКИТЕ
523

ВАЛЯДОЛИД –
СТОЛИЦАТА НА
КАТОЛИЧЕСКИТЕ
ВЛАДЕТЕЛИ
529

ЛЕОН ПО МАРШРУТА
НА КАМИНО
555

БУРГОС – ГРОБЪТ НА ЕЛ
СИД В ЕДНА ОТ НАЙ-
КРАСИВИТЕ КАТЕДРАЛИ
579

САРАГОСА С ДВЕ
ХИЛЯДОЛЕТΙΑ
ИСТОРИЯ
601

СРЕБЪРНАТА УЕСКА И
ПИРЕНЕИТЕ
629

СТРАНАТА НА БАСКИТЕ
653

ПАМПЛОНА НЕ Е САМО
„КРОС“ С БИКОВЕ
661

САН СЕБАСТИАН – СКЪП,
АРИСТОКРАТИЧЕН И
ПОМПОЗЕН
677

БИЛБАО – НАЙ-
ДИНАМИЧНИЯТ ГРАД
НА ЕУСКАДИ
693

ЕСТЕЛЯ – КРАСИВАТА
ЗВЕЗДА
711

САНТЯГО ДЕ
КОМПОСТЕЛА –
ПЪТУВАНЕ ДО КРАЯ НА
ЗЕМЯТА
723

ПЛОДОРОДНАТА
ГРАДИНА МУРСИЯ
735

АНДАЛУСИЯ И СЕВИЛЯ
745

АПРИЛСКИЯТ ПАНАИР
В СЕВИЛЯ
762

АЛХАМБРА – РАЙ НА
ЗЕМЯТА В ГРАНАДА
767

КОРДОВА И НЕЙНАТА
УНИКАЛНА ДЖАМИЯ
КАТЕДРАЛА
783

ИСПАНСКАТА СЕМАНА
САНТА
797

УБЕДА –
РЕНЕСАНСОВОТО
БИЖУ НА ИСПАНИЯ
801

ПЪТУВАНЕ ВЪВ
ВРЕМЕТО В БАЕСА
811

ЖИЗНЕРАДОСТНАТА
МАЛАГА
817

РОНДА НА РЪБА НА
100-МЕТРОВА ПРОПАСТ
827

В АЛМЕРИЯ – ПУСТИНЯ
И МОРЕ
839

КАДИС – БЯЛ КОРАБ ВЪВ
ВОДИТЕ НА АТЛАНТИКА
847

КАНАРСКИТЕ ОСТРОВИ
861

СПЯЩИЯТ ВУЛКАН
ТЕЙДЕ
870

ПОКАЗАЛЕЦ
874

ЗА АВТОРИТЕ
И КНИГАТА
876

Помните ли кога за пръв път сте чули за Испания? Кое е първото, което сте научили за нея?

В нашата карта на света Испания се настани убедително със зашеметяващ огнен танц, с кърваво зрелище с бикове и трагични страсти в онази възраст, когато животът е и мамец, и плашец. Преди това Кортес беше победил Монтесума в една книжка с измачкани корици, но не беше спечелил симпатиите ни. Завладяха ни музиката и танцът на фламенкото, поезията и драмата на Лорка, страховитите офорти на Гоя и невъобразимият свят на Дали. И разбира се, онзи смешен романтик Дон Кихот, въпреки че ни изпитваха за него. Имаше любов и страдание в тази Испания, великодушие и жестокост, гордост и предразсъдъци, имаше мрачна красота и необяснимо, но и така симпатично за юношеството, когато смисълът още се губи, влечение към героичното и към... смъртта. Дори коридата изглеждаше привлекателна с красивата си хореография по ръба на бръснача.

После съзряването ни обогатяваше образа на Испания, обясняваше необичайното, разсейваше заблуди, но и пораждаше нови. И пак си оставаше „онзи див копнеж по Филипините“, които също са били испански. През цялото време Испания ни притегляше и гържеше в плен с нещо, което се назовава с дума без точен превод.

Дуенге!

Един германец, Йохан Волфганг Гьоте, го определя така: „Тайнствена сила, която всеки простосмъртен чувства, но никой мислител не е обяснил“.

Един испанец, Федерико Гарсия Лорка, все пак прави опит да го обясни, сигурно защото е испанец и го е изстрадал. „Дуенгето е сила, а не поведение, то е борба, а не понятие [...] то не е въпрос на умение, а на истинска, жива форма, на кръв, на древна култура, на съзидателно действие [...] Всичко, което се знае за него, е, че то кара кръвта да пламва до болка.“

Думата всъщност се отнася за въображаеми същества в испанския фолклор и значи „домашен дух“. Но отдавна е станала нарицателно за онази мистериозна сила, с която истински надареният артист докосва дълбините на душата. Притежава я и талантливата творба. Такова мистериозно дуенге за нас притежава самата Испания. С него ни гържи в магията си и днес.

Когато започнахме да пътуваме из Испания, преди да се избистри, образът ѝ се размиваше във все по-голяма пъстроота, картината се разпадна във все повече пиксели. Не сме изчислявали колко километра сме навъртели по пътищата ѝ, но живяхме повече или по-малко в поне 50 града, в някои – по няколко пъти. Видяхме как израстват и се променят и те, и хората им. И сега знаем, че няма една истина за тази страна. И мечтаем да се наслаждаваме на хубостта и богатствата ѝ още и още, да продължаваме да слушаме увлекателния ѝ разказ. В следващите страници ще разберете защо.

И вярваме, че и вас ще ви завладее испанското дуенге.

ЧАСТ I ЗАПОЗНАВАНЕ

ЗАЩО ИСПАНИЯ?

В поредицата „Голяма книга за...“, в която представяме значими цивилизации и страни, не може да не включим Испания. През вековете тя е важен фактор в културно-историческото развитие не само на Европа, а и на света. Прекроявала е картата му, променяла е хода на историята, раждала е нови нации, оплождала е мисълта, обогатявала е науката, изкуствата. В земята и кръвта ѝ са оставили следи местни етноси, финикийци, картагенци, вестготи, римляни, араби, а тя е посяла семе на три континента и е вкусвала плод от него. Сигурно не знаете, че римските императори Траян, Адриан и Теодосий I, а също и философът Сенека са родени в Римска Испания. Испания е пример как различни култури могат да се обединят на едно място и да бъдат основа за изграждане на ново многообразно общество на толерантност и просперитет. Ако пътувате в северната и източната част на страната, ще четете табели на два езика: испански и баски, галисий-

ски или каталонски. Те са признати за коофициални заедно с кастилския, който навсякъде е по-известен като испански. Дори всепризнати испански емблеми не важат за цяла Испания. Ако очаквате например навсякъде да има фламенко, ще бъдете разочаровани – това е музиката на Андалусия, превърната в туристическа атракция в другите райони. В Галисия ще ви изненадат с гайта – една от разновидностите на гайдата.

Това многообразие, тази непредвидимост, неочаквани открития и изненади са манна небесна за пътника, който не обича утърпени пътища и клишета. Испания предлага и обичайните туристически уловки, но и много храна за любознателните, предизвикателства за авантюристите, възможност да станеш сам откривател в една уж отдавна изследвана и пребродена земя. Да, Испания е много повече от фантастични плажове и безкрайната фиеста. И е дала на света несравнимо повече от огнено фламенко и кръвава корада,

днес, ако не я беше открил Христофор Колумб. Е, вярно е, че той е италианец, роден в Генуа, но на тази мисия го изпращат испанските католически владетели Фернандо и Исабел. А понеже винаги има битка за „правата, над известните личности, някои дори се опитват да впишат в акта за раждане на великия откривател испански адрес. Но ако за Колумб има, макар и безсмислени спорове, то съвършено ясно е испанската националност на конкистадорите Писаро и Кортес – покорили империята на инките и ацтеките в днешните земи на Перу и Мексико и разчистили пътя за евангелизацията на Америка.

Завладяването на Америка не е еднозначно събитие, но кое ли в човешката история е такова. Конкистата не само разширява империята и засилва влиянието ѝ на световната сцена, но

ароматно вино, сангрия и тапас, паеля и зехтин. В продължение на няколко века тя е най-голямата империя в света със земи на три континента. От стотици години е един от културните центрове на Европа и е вписала в почетната ѝ книга не едно и две прославени имена. Достатъчно е да споменем само **Мигел де Сервантес Саведра**. Неговият „Дон Кихот“ е сред най-стойностните и популярни романи в света. Овехтелят романтичен идалго продължава безумния си поход на честта в компанията на пресметливия си хитър спътник Санчо Панса вече столетия и имената на тези герои са известни и на онези, които не са отваряли книгата, защото отдавна са нарицателни за определени типове в различни култури.

А като става дума за различни култури, нека започнем с това, че Америка вероятно нямаше да е това, което е

Католическите владетели изпращат Колумб

същевременно унищожава самобитни индиански цивилизации. И все пак може би следният надпис на Площада на трите култури в Мексико си ти може да даде един балансиран поглед към нея: „На 13 август 1521 г. героично защитаван от Куаутемок, падна Тлателолко под властта на Ернан Кортес. Това не беше победа, нито поражение, а мъчително раждане на един нееднороден народ – народа на днешно Мексико“. Впрочем по мъчителен начин се ражда и испанската нация, но нали всяко раждане е свързано и с болка.

Да се приземим обаче от глобалната тема за прекрояването на картата на света в по-частни територии. Макар че на прима виста едва ли ще се сетим за други испански изобретения освен фламенкото, коридата, сиестата, паелята и сангрията, едва ли си даваме

сметка, че за да бъде удобен и забавен днес животът ви, заслуга имат някои испанци. Испанската изобретателност оказва влияние върху всекидневния живот от десетилетия. Тя е дала едни от най-полезните продукти, които хората по целия свят използват и днес. Красивите испански умове не са оставили нито едно поле без свой знак, направили са изобретения в сферата на развлеченията, в отбранителния сектор, в храните и напитките, в технологиите и дори при скучните всекидневни помощници. Изобретенията им се простират от подводницата до близалката, от скафандъра до мопа.

Да, да – **мопа**. Ще кажете какво откритие е това, но я измийте пода само на една стая, лазейки на четири крака с парцала, и после ще говорим. Затова

хиляди гомакини трябва да са благодарни на инженера от испанските военновъздушни сили Мануел Халон.

Сигурно не знаете, че въдъхновен от мелничката за кафе, испанският изобретател Игнасио Урести е създал **острилка за молив с манивела** през 1945 г. Това не е първата острилка в света, но тогава несъмнено е била най-удобната.

Жиропланът е изобретен през 20-те години на миналия век също от испански инженер – Хуан де ла Сиерва. Чудите се какво е това? Смята се, че е предшественик на хеликоптерите. Безспорното предимство на жироплана пред самолетите е, че може да каца и излита на много малки места.

Едно от най-значимите испански изобретения е подводницата. Кой ще отрече, че подводният кораб е революция, с него може да слезете в морските дълбини и за изследователски, и за отбранителни цели. Испания има заслуга за изобретяването през 1859 г. от Нарсис Монтуриол и Естариол на подводницата, задвижвана от двигател с вътрешно горене, а също и на първата електрическа подводница, захранвана от батерии, специално проектирана за военни цели двайсет и девет години по-късно от инж. Исак Перал. Изцяло изработена от стомана, днес тя е изложена на пристанището на родния му град Картахена (Мурсия).

Запомнете името на математика и строителен инженер Леонардо Торес Кеведо. Това е човекът, изобретил през 1914 г. **първия цифров калкулятор**. Той се причислява към изобретенията, които са оказали сериозно влияние върху живота, и модифицирано и усъвършенствано, се използва и днес. Гениалността на този човек не свършва тук, той е и родителът на

телеферика за превозване на хора. Изобретява го през 1887 г., но чака трийсет години, за да види идеята си реализирана едва през 1907 г.

Леонардо Торес Кеведо подписва с името си и **автоматизираната гръска за шах**, наречена Ахедресиста (Шахматист). Неговото изобретение, показано на Парижкото изложение през 1914 г., е смятано за първата видеоигра в историята. Първоначално, разбира се, машината е тромава, механични рамена са използвани за придвижване на фигурите, но по-късно те са заместени от електромагнити под масата. Този изобретател има голяма роля в развиването на принципите и практическите приложения на автоматиката. Той създава и т.нар. **телекино** – устройство за дистанционно управление.

Не само шахът става поле за изява на находчивата мисъл в Испания. Докато скучае в болничното легло по време на Гражданската война, един поет и издател – Алехандро Кампос Рамирес, изобретява **футбола на маса**, за да разтушава болните с любимата игра. Патентова я като футболен през 1937 г.

Енрик Бернат пък оцелява гецата, като създава **близалката** през 1957 г. и само в рамките на една година се ражда и известната испанска марка Chupa Chups, която след това става собственост на мултинационалната корпорация Perfetti Van Melle. Майките и децата вече могат да си отгърнат – край на изпозапаните с лепкава захар пръсти и дрехи. Логото Chupa Chups, което виждаме днес, е проектирано през 1969 г. от друг испанец, много по-известен от Бернат – Салвадор Дали. А през 1995 г. най-прочутата близалка излиза и в Космоса и

става първият в историята бонбон, консумиран там. Но дори без да знаем този знаменателен факт, милиони деца продължават да протягат ръце към сладкото изкушение. Във формата на близалки вече се произвеждат и лекарства за малките.

Впрочем в грижата за здравето има още едно испанско изобретение – **спринцовката за еднократна употреба**, въведена от Мануел Халон.

Един от откривателите на белогроб-

ното кръвообращение – Мигел Сервет (XVI в.), и откривателят на ларингоскопа Мануел Гарсия (1885) също са испанци. А Сантяго Рамон и Кахал получава през 1906 г. Нобелова награда за физиология и медицина заради откритията си в областта на **структурата на нервната система** и основните ѝ механизми на действие. С Нобелова награда за физиология и медицина е удостоен през 1959 г. и биохимикът Северо Очоа.

Акустичната китара

Тя е може би най-известното испанско изобретение. Създадена е през 1850 г. от Антонио де Торес Хурадо. Дизайни на класически китари също са разработвани в Испания от XIII до XVII в., но тази, която виждаме днес, е родена в средата на XIX в. Тя е с елегантно извита форма – не само за красота, а за да бъде удобна на китариста. А каква музика може да изтръгне от такава китара един майстор, показват испанските виртуози Андрес Сеговия и Пако де Лусия.

Музеят на фламенкото в Малага

Но близалката не е единственото испанско изобретение, което е пътувало в Космоса. Дали Нийл Армстронг щеше да направи прословутата си малка крачка на луната, ако не беше испанецът Емилио Ерера Линарес, физик и военен инженер? Той изобретява костюм, наречен **ескафандра естратонаутика**, още през 1935 г. Тогава Ерера Линарес, разбира се, не мисли за Космоса и бледата спътничка на Земята, а създава подходящо облекло за полети с балон на голяма височина. Каквото и да говорят англичаните, колкото и хора да си мислят, че шерито е популярно британско питие, то също е испанско изобретение. Само че в родината си се нарича **херес**. Родното му място е Херес де ла Фронтера, където и днес се дестилира известният херес на Тио Пепе. Ароматната напитка се ражда в Андалусия. Санлукар де

Барамега и Ел Пуерто де Санта Мария „дописват“ испанския херес-триъгълник, в който всеки ценител би искал да потъне.

В пъстрата хроника на различните изкуства Испания също вписва значими имена. От средните векове е останал епосът „Песен за моя Сиг“, написана през 1140 г. и запазена във версия от 1307 г. Тя разказва за легендарния воин Ел Сиг, превърнал се в национален герой. Епохата на културен разцвет, наричана Златен век на испанската литература и изкуства, обхваща XVI и XVII столетие и се дели на два периода – Ренесанс и барок. На литературното поприще творят Гарсиласо де ла Вега, Тереза Авилска, Йоан Кръстни, Мигел де Сервантес, Луис де Гонгора, Франсиско де Кевего, Лопе де Вега, Тирсо де Молина, Педро Калдерон де ла Барка и много други поети, прозаици и драматурзи.

Лопе Феликс де Вега Карнио

Големият поет, прозаик и драматург е познат само като Лопе де Вега. Роден е в Мадрид през 1562 г. и е смятан за един от най-значимите автори на Златния век, както и за баща на испанския национален театър. Един от най-плодовитите автори в испанската литература, той е написал над 3000 сонета, три романа, четири повести, девет епически поеми. Според писателя и драматург Хуан Перес де Монталбан (1602–1638) той е автор на 1800 пиеси. Животът му е изпълнен с приключения.

Лопе де Вега не отстъпва по популярност на Сервантес, с когото е в постоянно съперничество. Въпреки антипатията си към него Сервантес го нарича чудовище на природата. В положителен смисъл.

Заради острия си език и волно поведение е осъден на изгнание за осем години от столицата със заплахата за смъртна присъда, в случай че не се подчини. На 10 май 1588 г. отвлича (с нейно съгласие) Исабел де Алдерете и Урбина, дъщеря на кралския художник Диего де Урбина, и се оженва за нея. В поезията му тя присъства с името Белиса.

Мигел де Сервантес Сааведра няма голям успех в драматургията и поезията, но пък дава началото на нов жанр – романа. Век по-късно неговият „Дон Кихот“ става фундамент за развитието на модерния роман в Европа. През XIX в. се откроява **Бенито Перес Галгос**, автор на романите „Доня Перфекта“, „Фортуната и Хасинта“ и на историческата поредица „Национални епизоди“, когото мнозина сравняват с Балзак и Дикенс.

Поколението '98 обединява творци и мислители, които се стремят да възродят националното самочувствие и гордост след загубата през 1898 г. на последните испански колонии. Водеща фигура и най-известното име сред тях е философът и писател **Мигел де Унамуно**, а сред най-талантливите поети е **Антонио Мачадо**. Неговият приятел – поетът **Хуан Рамон Хименес**, получава през 1956 г. Нобелова награда за поемата си в проза „Платеро и аз“. **Хосе Ортега и Гасет** е друг мислител с безспорно влияние и извън Испания. На литературните познавачи не са непознати и имената на **Рамон Мария дел Вале Инклан** и на никарагуанеца **Рубен Дарио**, както и тяхната модерна и новаторска за 20-те години на XX в. поезия.

Бляскава, но за съжаление, за кратко, е звездата на **Федерико Гарсия Лорка** – може би най-популярния испански магьосник на думите наред със Сервантес.

Федерико Гарсия Лорка

Красивата му поезия и дълбока драматургия остават завинаги в челото на европейската литературна листа. Кой знае още колко свои творби щеше да нареди там Лорка, ако не беше убит едва 38-годишен от националистки екзекутори заради левите си убеждения. Талантливият творец е приятел с Бунюел и Дали. В **поколение '27**, с което го свързват, са и поетът **Рафаел Алберти** и **Луис Сернуга**. В годините на франкисткия режим, въпреки ограниченията, творят **Камило Хосе Села** (носител на Нобелова награда за литература, 1989 г.), **Кармен Лафортет**, **Ана Мария Матуте**.

В по-ново време испанската литература се обогатява от **Хуан Гойтисоло**, **Роса Монтеро**, **Хуан Марсе**, **Хуан Руис Сафон**, **Хавиер Мариас** и още немалко техни събратя по перо.

Човекът рисува на Пиренейския полуостров от няколко десетки хиляди години. Според последните проучвания на учените някои от прочутите пещерни рисунки в Алтамира са отпреди 30 000 години. Келтски племена по-късно създават красива керамика и статуетки, повлияни вероятно от гревни гърци, картагенци, римляни.

На тази основа не е чудно, че в Средните векове се раждат забележителни художници и ваятели и поставят началото на дългата и богата история на испанското изобразително изкуство. Дори само Гоя и Пикасо, Веласкес и Дали стигат, за да се усети испанският принос в световната арт

съкровищница. Ще е жалко обаче да се ограничим само с тези имена – толкова красота, идеи, талант ще останат невидени и непочувствани. Испанските музеи, манастири и църкви пазят прекрасни творби. Освен на местата, на които са създавани, някои стенописи от романските църкви в страната са снети и преместени в музеите, за да им се възхищават идните поколения. Авторите им са останали анонимни – по-важно е било за тях да увековечат идеите и визията си, а не имената си. Но Златната епоха (XVI–XVII в.) ражда творци, които категорично вписват имената си в историята на изкуството с безсмъртни творби, пред които се вълнуваме и на които се възхищаваме и днес. Сред най-известните е роденият в Крит Доменикос Теотокпулос, който обаче разгръща таланта си и добива славата си в Испания.

Веласкес

Знаете го – **Ел Греко**. **Диего Веласкес** е добре познат с картините си за испанския двор през XVII в.

Франсиско де Сурбаран, Хосе де Рибера, Бартоломе Естебан Мурильо, Клаудио Коельо оставят също значими творби. По-късно, в края на XVIII и началото на XIX в, звездата на **Франсиско де Гоя** и **Луисентес** грее ослепително и засенчва всички други. Той започва скромно като художник в Кралската работилница за гоблени, ала талантят му бързо му спечелва място на дворцов художник. Освен портрети на кралските величества и шедьоврите „Облечената маха“ и „Голата маха“ той рисува въздействащите и днес „Черни картини“ и драматичните графични цикли „Капричос“, „Тавромахия“, „Ужасите на войната“. С творбите си допринася за развитието на съвременното изкуство.

Пабло Пикасо, един от най-плодовитите художници, главна фигура в изкуството на XX в., споделя дни във Франция, а също и световна слава със своя по-млад сънародник **Салвадор Дали**. Нагарени с разностранни гарби, двамата са сред пионерите на нови стилистични движения в световното изкуство. Пикасо дава старт на кубизма заедно с Жорж Брак, Дали е може би най-популярният представител на сюрреализма. Славата му на изобретателен и скандален саморекламирац се шоумен не може да затъмни факта, че е богато надарен с многостранен талант. Не може да пропуснем и друг творец – каталонец **Жоан Миро**, който също решително вписва името си в почетната книга на световното изкуство.

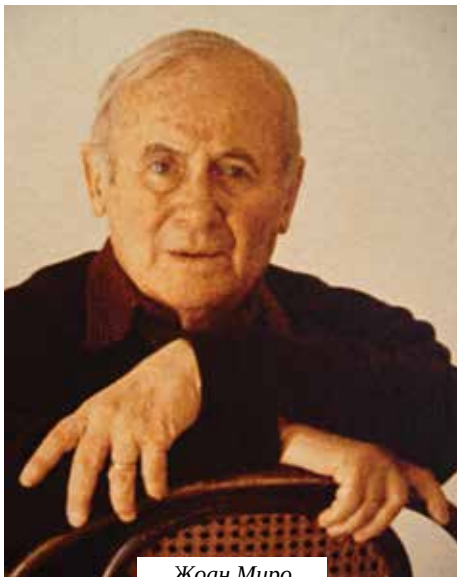
Може би е още рано да се каже дали тази златна тройка има днес свои дос-

Пабло Пикасо

Салвадор Дали

Жоан Миро

тойни следовници. Времената са други, полетата на изкуствата са многолюдни, рекламата – гласовита, пазарът често размества ценностите. И все

пак да запомним няколко имена. **Фернандо Собел** събира собствени творби и произведения на свои съвременници от 50-те години на XX в. в т.нар. Абстрактно поколение и ги излага в частен музей в Куенка. Утвърждават се като талантиливи автори **Антонио Саура**, **Мануел Милярес**, **Антони Тапиес** и познавачите могат да допишат още и още имена. Сигурно е, че и днес в Испания творят надарени артисти. А в това може да се убеди всеки, дори без да влиза в галериите. Изкуството е навсякъде в испанските градове – по улици, паркове, фасади, обществени сгради, кафенета...

В световното кино Испания също е записала няколко блестящи творци. **Луис Бунюел** е име, известно на всеки киноман. В днешно време подобна слава си извоюва **Педро Алмогвар**. Режисьорите **Карлос Саура**, **Фернандо Труеба**, **Алехандро Аменабар** също са

Луис Бунюел

добре познати на любителите на сегмото изкуство. Както Пикасо и Дали са с принос колкото за испанското, толкова и за френското и световното изкуство, така **Пенелопе Крус**, **Антонио Бандерас**, **Хавиер Бардем** са със заслуги и за своето родно, и за американското кино. Но с големите артисти често е така – не принадлежат само на своята страна.

Най-известният архитект на Испания безспорно е **Антонио Гауди**. Сградите му са изненадващи, не приличат на никои други и изразяват преклонението му пред Природата, която той изписва с главно „П“. Днес не по-малка световна слава увенчава името на друг визионер в архитектурата – **Сантьяго Калатрава**, който продължава да твори на различни континенти.

Мануел де Фая, **Енрике Гранадос** и **Исак Албенис** озвучават края на XIX и началото на XX в. Те са и виртуозни

пианисти, и талантиливи композитори. Слепият **Хоакин Родриго** е един от водещите композитори на XX в. Неговият красив концерт за китара „Аранхуес“ вдъхновява Майлс Дейвис да запише собствена версия, а нас подтикна да посетим парковете и двореца, от които е вдъхновен.

В Златната книга на операта са вписани красивите гласове и артистизмът на **Монсерат Кабайе** и **Тереса Берганса**, на **Хосе Карерас** и **Пласидо Доминго**.

Андрес Сеговия транскрибира за класическа китара 150 произведения и превръща най-популярния испански инструмент в концертен. Виртуозният цигулар и композитор **Пабло Сарасате** и виолончелистът **Пабло Касалс** делят с него световна слава и са добре познати на всеки ценител на класическата музика.

Пенелопе Крус

Пабло Сарасате

Известни чужди композитори също са вдъхновявани от музиката на Испа-

ния за безсмъртни творби: „Кармен“ на Бизе, „Болеро“ на Равел, „Испанско капричио“ на Римски-Корсаков. Не са малко и писателите, оставили развълнувани слова за тази пленителна страна. Сред тях са Дюма и Чапек, нашият Димитър Димов, а най-подвластен на драматичния ѝ чар е Хемингуей. Векове Испания покорява земи, селения на знанието и музите, сърца. Пада, понася гордо чужда власт, излива мъката си в страстна песен, бори се на живот и смърт не само с вятърни мелници, но и с кръвожаден враг, изправя се и продължава със стоманен гръбнак като танцьорка на фламенко и с напетата походка на тореадор. Да побродим из земята ѝ, да се поклоним пред паметниците ѝ и да празнуваме живота с прекрасните ѝ хора. Ще бъде незабравима и обогатяваща среща със сложна, многолика, вдъхновяваща култура.

ДА ТРЪГВАМЕ!

¡VAMOS!

гуми, за да опишеш и него, и начина, по който се чувстваш в него. А дали е нужно? Достатъчно е, че всичко в катедралата вълнува, смайва, очарова и внушава величието на Бог и неговото

творение. Самият Гауди казва, че във времето остава само това, което е докоснало сърцата. Няма съмнение, че неговите здания ще останат и в бъдното.

Къщата с шиповете

По-скоро дворец с шест облицовани с блестяща керамика кули (откъдето произлиза името му), отколкото дом – това е един от чудесните архитектурни паметници на Барселона. Каса де лес Пунчес (Casa de les Punxes) е проектирана през 1906 г. от каталонския архитект, политик и изкуствовед Жосеп Пуч и Кадафалк. Той е „подписал“ с автографа си и други барселонски сгради в стил модернизъм. Къщата с шиповете е разположена на три улици в самия център на града. Наричат я още Каса Терадес по името на трите сестри с тази фамилия – Роса, Жозефа и Анхела. Собственички на три съседни къщи, те

пожелават да живеят под един покрив и поръчват общия си дом на приятеля на Гауди Пуч и Кадафалк. Той е ученик на големия архитект Луис Доменек и Монтанер, автор на знакови сгради в Барселона като болницата „Сант Пау“ и Двореца на каталонската музика.

Къщата с шиповете неколккратно сменя собствениците си и разбира се, тези смени винаги са свързвани от реконструкции. Днес любопитните могат да се качат с асансьор до терасата на покрива, откъдето се открива чудесна гледка.

Макар че разказът за барселонския модернизъм се оказва дълъг, все още не ни се иска да спрем – остават толкова красиви сгради, архитектурни елементи, декоративни предмети, които заслужават внимание. Как да отпомним Каса Сера, проектирана от Пуч и Кадафалк, сградите на Хомел „Каса Фустер“ и Фондацията „Антони Тапиес“, проектирани от Луис Доменек и Монтанер, Каса „Антони Рокамора“ и Каса „Паскуал и Понс“, създадени от братята Жоакин и Буенавентура Басеода... Все пак ще трябва да прекъснем този списък, за да не стане

безкраен. А и защото в Барселона има много други обекти, заслужаващи внимание, без да са свързани с модернизма. За мнозина запознанството със столицата на Каталония започва на най-знаменития ѝ булевард „Рамбла“, чиято широка средна част е предоставена на пешеходците. Неслучайно го отъждествяват с душата на Барселона. Някога извън стените на града, той получава името си от арабското название „рамла“ за сухо корито на сезонен поток, съществувал на това място. Този булевард е толкова знаков за града, че когато казват за някого, че

По булевард „Рамбла“

ние вода от разположения на него **фонтан „Каналетес“**, това означава, че е барселонец.

Булевардът започва от централния **площад „Каталония“**, където с модерен фонтан се отдава почит към Франсеск Масия (1859–1933) – президент на Женералитат на Каталония в годините на Втората република. Фон-

Площад „Каталония“

танът е дело на авангардиста Жосеп Субиракс. Съвършено различен стилото е другият фонтан в противоположния край на площада, украсен с „Богинята“ на Жосеп Клара, „Алегорията на града“ и „Пастир“ на Пабло Гаргальо.

„Рамбла“ е разделена условно на пет части, които имат различни названия в зависимост от важни обекти в близост: Де Каналетес, Делс Естудис (на училището), Де Сант Жосеп, Делс Капучинс (На капучините), Де Санта Моника. От XVI до XVIII в. край булеварда има манастири и дворци. От двете му страни сега се редят красиви сгради, сред които ще отлечите бившата

Кралската академия за наука и изкуство, превърната през 1910 г. в театър „Полиорама“, открития още през XVI в. Театре Принсипал, срещу който е статуята на Фредерик Солер – създател на каталонския театър, операта **Гран Театре дел Лисеу**, за която казват, че е с най-силен оперен и балетен сезон в Испания, Палау де ла Вирейна (Двореца на жената на вицекраля на Испания в Перу), днес изложбен център. Поспрете на Пла дел Ос, за да разгледате **мозайката на Жоан Миро** в краката си и фасадата на една сграда от страни, декорирана с дракон и

чадъри. Не се чудете защо – това е домът на Бруно Куадрас, собственик на магазин за чадъри, а в началото на XX в. жителите на Барселона се сътесават кой ще украси най-богато и оригинално жилището и бизнеса си. Едва ли ще пропуснете и най-живописния пазар на Барселона – Меркат де Сант Жосеп, популярен като Бокериа.

Музеят за съвременно изкуство на Барселона

Модерната сграда от камък, стъкло и плочки на MACBA (Museo d'Art Contemporani de Barcelona) е проектирана от Ричард Майер. Колекцията на музея включва автори от 40-те години на XX в. до днес. Сред имената се открояват Александър Калдер, Жан Дюбюфе, Антони Тапиес, Жоан Броса, Паул Клее, Мигел Барсело, Кристиан Болтански, Розмари Трокел, Жауме Пленса и много други.

Из околните улици на близкия до „Рамбла“ квартал „Равал“ има много групи художествени галерии и магазини за дизайнерски стоки.

Крачка встрани от „Рамбла“ и ще се озовете на един от най-живописните барселонски площади **Пласа Реял** (Кралският площад) от 50-те години на XVIII в. Определят го като ярък пример на каталонския романтизъм, а чарът му се допълва от Фонтана на трите грации в средата. Старите пал-

ми достигат покривите на сградите, а стълбовете на уличните лампи са по дизайн на Антони Гауди.

„Рамбла“ излиза на площад „Портал де ла Пау“ (Вратата на мира) със здания от XIX в. Тук откривателят на Америка наблюдава града и пристанището от височина 80 м. **Паметникът на Колумб** не е издигнат случайно в Барселона. В града Католическите владетели Фернандо и Исабел посрещат мореплавателя след плаването, при

Пласа Реял

Паметникът на Колумб

което открива Америка. Монументът е издигнат за Световното изложение през 1888 г. на мястото, където великият откривател стъпва на брега. Асансьор изкачва желязните до върха на неговата 7-метрова бронзова статуя, която сочи морето, а гледката е завладяваща.

Наблизо са Кралските корабостроителници (Драсанас) – рядък пример на гражданска готическа архитектура. Създадени са още от Жауме I през XIII в. и в тях можело да се строят едновременно 30 кораба. Днес те са превърнати в **Музей на мореплаването** с много макети на морски съдове, фигури, които са украсявали корабните носове, навигационни уреди, карти, а също и експозиции, посветени на големите „моряци“ Колумб и Магелан.

На площада са също и забележителните сгради на Митницата, увенчана с крилати сфинксове, на Военната

комендатура и Пристанищния съвет. Пешеходен мост, наречен Морска Рамбла, отвежда до големия търговски център **Маремагнум**, в който освен магазини има много ресторанти и културни пространства.

Старото пристанище на Барселона **Порт Вел** е изцяло преобразено в края на миналия век по повод Олимпийските игри от 1992 г. Днес тук акостираат луксозни яхти, има места за разходки и съзерцание на морето, културни средища, в множество ресторанти може да се дегустират рибни и различни други гурмански ястия. Оттук започва и седемкилометрова плажна ивица, снабдена с всички удобства и за хора с увреждания.

Барселона е най-голямото круизно пристанище на Европа. Наред с огромните плаващи дворци обаче продължават да съществуват и традиционните барселонски **голонгринас**

Хотел W

(лястовички). Така наричат дървениите лодки, които имат вече 130-годишна история и предлагат на повече от десет поколения местни и туристи отморяващи разходки в морето и запознанство с крайбрежните забележи-

телности. Може да се видят плажове, характерните модерни силуети на **Хотел W** и на **Световния търговски център**, наподобяващ огромен кораб, а също и **Торе де Сант Себастиа**, откъдето тръгва въжената линия за хълма Монтжуик.

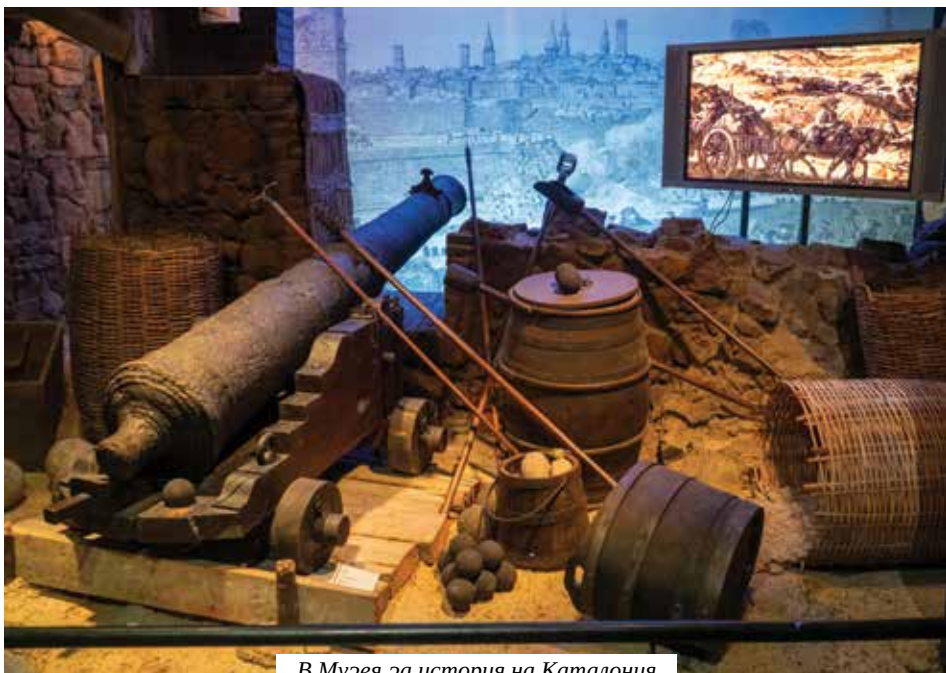
Наблизо е и **Аквариумът** – една от най-големите европейски колекции на средиземноморски обитатели. В неговия гигантски полусферичен океанариум ще се чувствате, сякаш сте сред рибите във водата. Цялата зона е едно от притегателните места в града, наричано Барселонския Бродуей заради многобройните културни средища.

От другата страна на **Маремагнум** едно масивно тухлено здание е образец как стари сгради могат да се пригодят за нов живот и нови функции. Бившите търговски складове от края на XIX в. са изцяло преустроени в **Палау дел Мар** (Двореца на морето), за да приютят офиси, рибни ресторанти и **Музея за история на Каталония**, чието посещение препоръчваме на всеки, желаещ да опознае миналото на тази

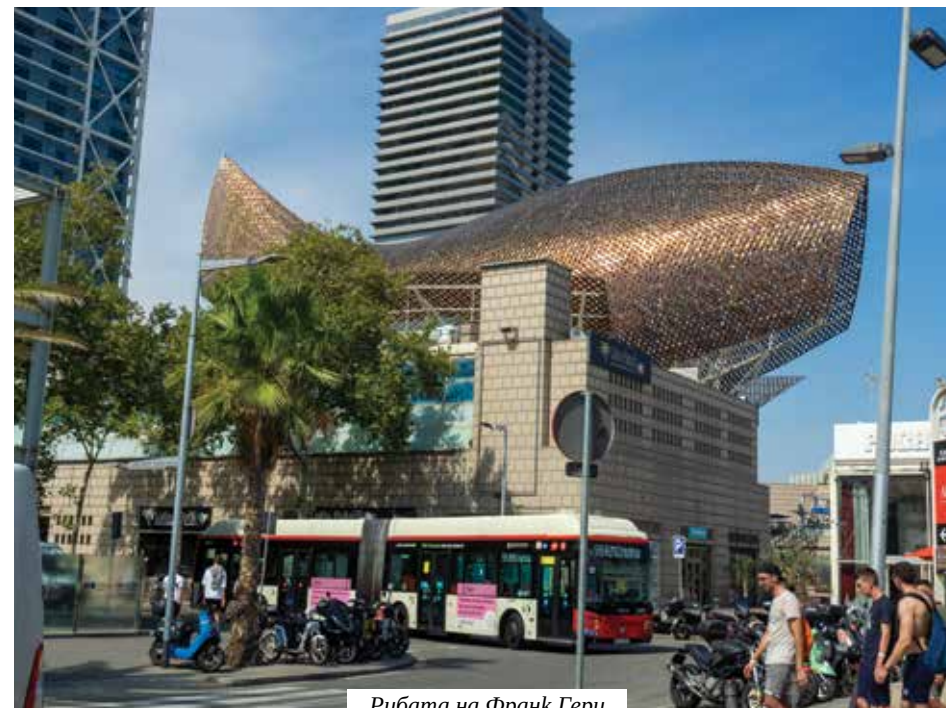

Палау дел Мар

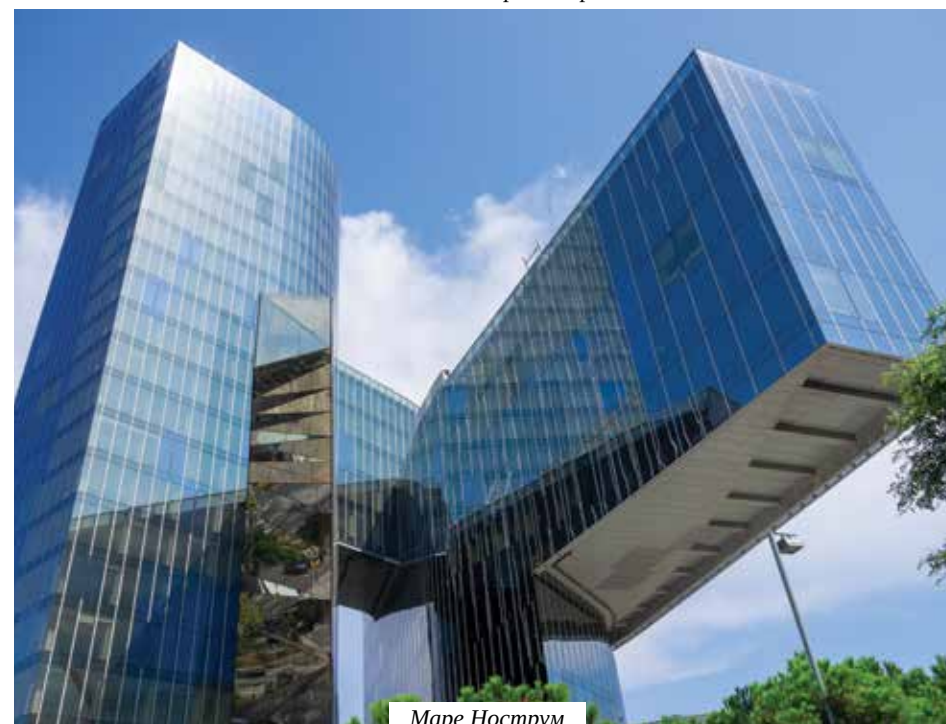

В Музея за история на Каталония

Рибата на Франк Гери

Маре Нострум

автономна област от появата на гървите хора тук. Ще стане неусетно, по атрактивен модерен начин с интерактивни методи и възстановки, така че на посетителите няма да им доскучае нито за миг.

Недалеч от Палау дел Мар е красивата сграда на Борсата.

Край морето се разкрива новото лице на града – не по-малко привлекателно от старините. Някогашният моряшки квартал „Барселонета“ и индустриалната зона на брега променят драматично своя облик около Олимпийските игри през 1992 г. Обърнал гръб на морето в миналото, днес градът го гледа с любов и разполага край него любими свои атракции. На **Порт Олимпик** и наоколо израстват едни от най-предизвикателните авангардни сгради на Барселона. За спортистите – участници в Олимпиадата, са създадени 2000 апартаментна, парк, яхтено пристанище.

Няма да останат незабелязани извисяващите се на повече от 150 м кули **Торе Манфре** (на едноименната застрахователна компания) и бутиковият **хотел „Артс“** по проекти на американеца Брус Греъм и испанците Иниго Ортис и Енрике Леон. Отдалеч привлича погледа огромната медна **риба на Франк Гери** пред хотела – една от многото модерни скулптури в тази част на града. Ще забележите и сградата, която сякаш е поставена в кошница от гървени пръти, в която е седалището на изследователския център по биомедицина PRBB. Проектирана е от Мануел Брулет и Тенас и Алберт де Пинедо и Алварес.

Футуристичната **кула „Маре Нострум“** със застрашително висяща във въздуха огромна конзола, в която са офисите на испанската компания Naturgy, е дело на друг изтъкнат испански архитект – Енрик Миралес,

работил в сътрудничество с италианката Бенедета Тальябуе. Стъкленото тяло на сградата с височина 86 м сякаш е моделирано от вятъра и водата. А в парка „Форум“ се намира новаторският Природонаучен музей (Музей Блау). Неговата сграда във формата на полезна триъгълник, проектирана от швейцарските архитекти Жак Херцог и Пиер дьо Мерон, също няма да остане незабелязана.

Когато преди петнайсетина години за пръв път бяхме в Барселона, високата 142 м **кула „Агбар“** ни порази – едновременно модерна и някак приобщена към барселонския модернизъм. Това

Кулата „Агбар“

усецане не е странно, като се знае кой е автор на проекта – френският архитект Жан Нувел винаги търси спецификата на мястото и възражда духа му в проектите си. С тази кула, в която е главният офис на общинската компания за водоснабдяване AGBAR, той отдава почит на Антони Гауди.

Недалеч от кулата „Агбар“ Пласа де лес Артс (Площадът на изкуствата) се утвърждава като авторитетно културно средище. Тук е **Националният театър на Каталония** с три зали, изграден по проект на Рикардо Бофил. А срещу него е концертната зала **„Аудитори де Барселона“** с основна зала за 2200 души и спомагателна за 400 – дело на Рафаел Монео.

Днес други постройки изглеждат също така смайващи. Пред **Центъра за дизайн**, проектиран от МВМ¹ Барселона, изтръпваш да не би нереално висящата във въздуха конзолна секция на сградата да се срути всеки момент – толкова скарана с традиционното чувство за равновесие изглежда. Центърът обединява три колекции: на Музеите на текстила и облеклото, на приложните изкуства и на Кабинета за графично изкуство.

Разказваме за сгради, но в Барселона има и доста зелени площи. На мястото на някогашната цитадела сега се простира най-големият парк на града **Сиутадела**. Създаден е върху терена на Световното изложение от 1888 г. Главният вход на изложението е маркиран от тухлената триумфална арка в стил мудахар, по проект на Жосеп Виласека и Касановас. Украсена е със скулптурни алегории на занаятите, промишлеността и търговията. От

¹ Архитектурно студио, името му идва от инициалите на фамилията имена на тримата му основатели.

Тухлената триумфална арка

същия период са изцяло новаторският Замък на трите дракона, проектиран в стил модернизъм от Доменек и Монтанер, и Оранжерията за тропически растения. Красиво украсената каскада е по дизайн на Фонтсере и Гауди.

Свеж полъх в града идва от хълмовете, които го ограждат. **Монтжуик** (Планината на евреите) е популярна туристическа дестинация заради зелената, музеите и спортните съоръжения. Може да стигнете до хълма по атрактивен начин – с кабинков лифт и фуникуляр, или по-банално – с автобус. Ако се отправите към Монтжуик от **площад „Испания“**, той ще ви се разкрие постепенно и ще видите ред забележителности, преди да стигнете върха. В средата на площада се издига величествен фонтан – символ на могъществото на Испания. В северната му страна е огромната **арена за борба с**

Площад „Испания“

бикове, построена през 1900 г., която обаче не се използва вече за тази цел. Коридата е забранена в Каталония. Днес в красивата постройка в стил мудахар са разположени магазини, ба-

Арената

Палау Насионал

рове, ресторанти, провеждат се културни събития. През 1966 г. арената е домакин на незабравимият концерт на „Бийтълс“. В малкия парк зад нея се извисява многоцветната **скулптура на Жоан Миро „Жена с птица“**.

Две кули – реплика на венецианските, служат за своеобразен портал към хълма. Зад тях е панаирният комплекс „Фира Барселона“.

Не пропускайте да разгледате наблизо германския **Павилион**, който носи името на **Лудвиг Мис ван дер Роге** и е проектиран от големия архитект и дизайнер за Световното изложение през 1929 г. Вътре може да се види и култовият стол на този творец, наречен Барселона. Насреща е **изложбеният център „Кайша Форум“**, разположен в стара фабрика, проектирана в стил модернизъм от Пуч и Кадафалк. Ще бъде пропуск да не разгледате тук ценната колекция модерно изкуство от цял свят.

В подножието на Монтжуик бликат фонтани. Най-големият – **Фонт Магика**, е особено фееричен по време на вечерното шоу на звук и светлина, което се прави в определени дни. Старт на музикалната част дава незабравимата песен на Фреди Меркюри и Монсерат Кабаје „Барселона“. Фреди я пише по поръчка за Олимпиадата, но друга песен е избрана за неин химн. Решението се оказва недалновидно – тя няма дълъг живот и не достига популярността на „Барселона“.

Над импозантната стълба се извисява **Палау Насионал**. Не, това не е дворец, както си мислят мнозина. Впечатляващата сграда е строена за национален павилион на Испания за Изложението през 1929 г. Сега в нея се разполага Националният музей на каталонското изкуство. Няма да съжалявате, ако му посветите някой груг час. Твърдят, че той притежава най-голямата колекция от романско изкуство, обширни

са и разделите му за готически, ренесансови и барокови творби, както и огромната сбирка от каталонски автори. Тук има и секция на колекцията „Тисен-Борнемиса“.

Ако харесвате модерно и авангардно изкуство, вашата основна цел на Монтжуик е **Фондацията „Жоан Миро“** – галерията, посветена на най-изтъкнатия каталонски творец.

Миро дава 379 картини, скулптури и текстил, както и почти 5000 рисунки за колекцията на Фондацията. Но разбира се, от тях се показва само внимателно направена подборка от творби, предимно, но не само, от последните плодотворни 20 години на художника. Любопитно е да се проследи как Миро еволюира от относителен реализъм в младостта си към сюрреализъм и пос-

Фондация „Жоан Миро“

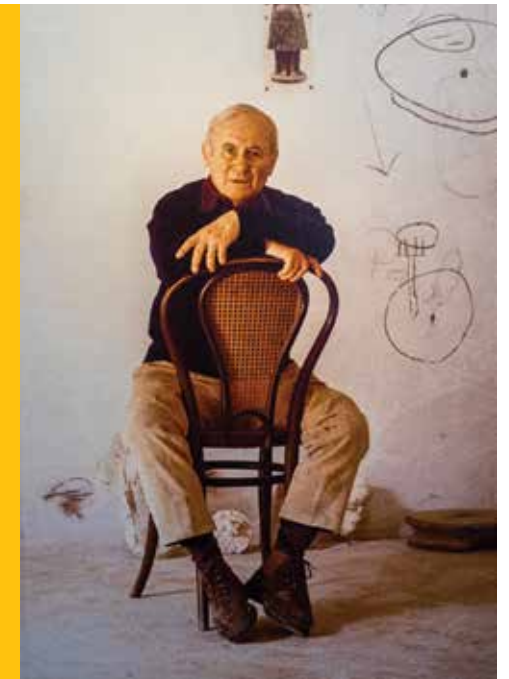
тепенно изработва своя специфичен, разпознаваем стил. Негови стихове, мисли и коментари помагат на неукъшения от модерното изкуство зрител да се ориентира в един свят, в който не можеш да влезеш неподготвен, да проумее идеите и посланията на творбите. Миро пише, че свободата, много важна за него като творец, може да се идентифицира с простотата, и доказва своето убеждение в платната си с прости форми и първични цветове, до които свежда света край себе си.

Жоан Миро отдава доста сили за популяризиране на авангардното изкуство. В галерията са представени творби на Хенри Мур, Анри Матис и други творци. Забавна е кинетичната скулптура „Живачният фонтан“ на американеца Александър Калдер, създадена за Световното изложение в Париж през 1937 г. Не по-малко любопитни са скулптурите на Миро, стенните му килими картини, колажите. Ще забележите сигурно и тънкото чувство за хумор на твореца.

Жоан Миро

Големият каталонски творец се ражда през 1893 г. и израства в барселонския квартал „Бари Готик“. В Париж се запознава с Пикасо, Хемингуей и Држойс и след няколкогодишна борба за утвърждаване прави изложба през 1925 г. След творческа криза през 40-те години на миналия век вече се очертава и характерният му стил. Формите са сведени до тяхната геометрична същност, цветовете – до основните. Женски фигури, птици като връзка между земята и небето, звезди като непостижим небесен свят се впитват в мрежата на неговия единен космос. Яростен противник на франкизма, Миро живее в родната на жена си Майорка, но през 70-те години на ХХ в. основава фондация, за да показва свои творби и да пропагандира авангардно изкуство. Подпомагат го двама приятели: собственикът на магазин за шапки Жоан Пратс, комуто Миро дарява много творби в замяна на шапки, както и архитектът Луис Серт, който проектира сградата на фондацията в стила на средиземноморските къщи. Миро умира през 1983 г.

На Монтжуик туристите се отбиват и в Побле Еспаньол (Испанското село) – музей на открито на регионалните архитектурни стилове в страната, в който се запознават не само с архитектурата, но и със занаятите и характерната кухня за различните региони. Други предпочитат да се изкачат с фуникуляра до Замъка от XVI–XVII в. В него сега е Военният музей. Ако сте спортни фенове, ще ви е интересно да се разходите из комплекса **Анея Олимпика**, построен за Олимпийските игри. Той включва институт по физическа култура, дело на най-известния каталонски архитект Рикардо Бофил, главния стадион „Ес-

тади Олимпик“ с капацитет 65 000 зрители и „Палау Жорди“ с капацитет 24 000 души, проектиран от японския архитект Арата Исозаки така, че да бъде и арена за спортни събития, и зала за концерти. Тук са пели едни от най-големите музикални звезди като Даяна Рос, Тина Търнър, Ерик Клептън, Бионсе, Магона, Металика, U2 и др. В зоната се извисява високата 136 м **телекомуникационна кула „Каламправа“**, създадена от именития архитект, в образ, който напомня олимпийския факел.

Монтжуик е и огромен парк с много зеленина и прекрасни ботанически градини.

Торе де Калсерола

Ако имате достатъчно време, отидете и до **хълма Тибигабо**. Висок е 542 м. Необичайното му име идва от легендата, че опитвайки да изкуши Исус, дяволът го забел на висока планина и му казал, че ще му даде всичко,

Темпле дел Саграм Кор

което вижда оттам, ако падне на колелене и му се помоли. На латински „ще ти дам“ е тибигабо. **Темпле дел Саграм Кор** на хълма е местната версия на парижката „Сакре Кьор“ и се вижда отдалече. Местните хора идват на хълма, за да се забавляват в **Амрационния парк**, където освен всички

други съоръжения, които трябва да ги накарат да настръхнат от страх, има и хотел на ужасите, в който могат да прекарат и няколко минути с Ханибал Лектър, Дракула и други чудовища. Но изкачването със стъкления асансьор до площадката за наблюдение на височина 115 м на телекомуникационната кула „Торе де Калсерола“ е не по-малко страховито изживяване.

Градът се слави с богатия си **културен календар**. Широко известен е Международният фестивал на джаза през октомври–ноември. През юни–август е Фестивалът Грек. Пак през юни се провежда най-големият Фестивал на електронната музика. Барселона има и зрелищни традиционни празници.

Всяка година на 24 септември се чества Девата Мерсе (Девата на милостта, покровителка на Барселона). Денят е част от четиридневните празници Фестес де ла Мерсе, в които има и гигантски фигури, и надбягвания на дяволи и гракони, и танци, уличен театър, концерти, спорт и фантастични фойерверки. На площад „Сант Жауме“ хората се състезават да издигат смайващи човешки пирамиди кастелерс (castellers). Добре е те да имат поне осем нива.

На 23 април, Деня на Сант Жорди (св. Георги), по стара традиция мъжете подаряват на жените рози, а жените на мъжете – книги. Днес този празник се използва, за да се представят нови издания, и градът се изпълва с книги.

А и без да има празник, в града се извяват всевъзможни улични артисти. На площада пред катедралата често може да се наблюдава как хората се събират, за да танцуват в кръг традиционния народен танц сардана. Вечерите в Барселона са дълги в баровете

и ресторантите, в които могат да се опитват всевъзможни тапас с подгряща напитка. Когато избирате, имайте предвид, че Каталония произвежда една трета от вината на Испания.

Барселона се гордее и с кухнята си, в която изобилстват риби и морски дарове, свежи зеленчуци, хамон и пресни меса, различни сирена. Да не забравяме и шоколада, който има музей в този град, разнообразните десерти и плодове. **Пазарът „Бокерия“** край „Рамбла“ е добро място за старт на гастрономичен тур. А финалът може да е в някой от многобройните улични или изискани ресторанти, най-добре с чаша легена кафя – местното пенливо вино. Спираме със съзнанието, че галеч не сме изчерпили всичко, което си заслужава да се види и за което си струва да се разкаже в Барселона. Остават още доста музеи, църкви и разбира се, култовият **стадион „Камп Ноу“**, който феновете на Барса не пропускат да посетят.

Предвидете седмица, ако искате да опознаете по-добре Барселона и да направите еднодневни екскурзии до Монтсерат, Тарагона, Жирона, Фигерес, Ситжес. Ако успеете да съчетаете пребиваването си в

града с някой от празниците, би било чудесно. Не пренебрегвайте възможностите, които предлагат туристическите автобуси, и така ще видите максимално за минимално време. Барселона е наистина необозрима и ще е жалко да пропуснете нещо наистина значимо.

Поинтересувайте се за комбинирани билети и специализирани турове, както и за най-изгодните карти за транспорт. Метрото е много удобно, а до селищата в района има развита мрежа от автобусни и железопътни линии, които улесняват самостоятелното организиране на еднодневни екскурзии. Влаковете за близки разстояния rodalies са на често и са много удобни. Манастирът „Монсерат“, рогният град на Салвадор Дали с изумителния му Театър музей, очарователните градове Жирона и Тарагона, многото морски курорти си заслужава да бъдат посетени, ако разполагате с достатъчно време.

www.barcelonaturisme.com